

Однак завершальним етапом у теоретико-практичній підготовці майбутнього фахівця є написання магістерської дипломної роботи. Необхідно підкреслити, що в контексті отримання КНЕУ статусу дослідницького університету нового змісту набуває дослідницька складова в тематиці магістерських дипломних робіт.

Таким чином, дослідницький університет повинен націлювати студентів на необхідність навчання протягом усього професійного життя, оскільки, як показує досвід розвинених країн, — це єдиний шлях забезпечення фахової відповідності працівників швидкозмінним вимогам сучасного світу.

Харенко О. В., практикант
кафедри правового регулювання економіки

ЗВОРОТНИЙ ЗВ'ЯЗОК «СТУДЕНТ—ВИКЛАДАЧ» У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ПРАВОВОЇ ДІЙНОСТІ

Одним із найважливіших і найскладніших умінь для будь-якого викладача є не просто керівництво навчальною діяльністю студентів, а й пробудження їх пізнавального інтересу. Саме так, ці поняття не обов'язково є нерозривними.

Сьогодні у сучасних українських ВНЗ не тільки навчальний режим, а й розклад занять задаються навчальними планами, в яких розписано перелік та обсяг нормативних і вибіркового навчальних дисциплін, послідовність їх вивчення, конкретні форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу тощо. Роль студента у діючій системі звужується до рівня виконавця, і альтернативою, по суті, є лише вибіркові дисципліни. Інакше кажучи, це призводить до того, що більшість студентів зайняті лише тим, як без особливих труднощів і зусиль отримати найбільшу кількість балів, так як весь обсяг навчального матеріалу вивчити та утримати в пам'яті неможливо, а викладачі — як змусити студентів вивчити цей матеріал.

Саме тому зусилля викладача правових дисциплін залучити до у всіх сенсах цього слова «наднормативного» навчального процесу творчість та ініціативність студента, сприяти розвитку критич-

ного, практичного мислення і є умовою дійсно якісного самовдосконалення студента. Справді, наявність у навчальному процесі альтернативних способів проведення занять та періодичне відступлення від звичної схеми «питання—відповідь», по-перше, елементарно пробуджує цікавість студента, а звідси посилену увагу на предметі вивчення, а по-друге, бажання активно заповнювати «пробіли» у знаннях, шукати творчі шляхи вирішення питань. До того ж студенти добре розуміють деяку «понадплановість» таких методів організації навчального процесу зі сторони викладача, а тому на психологічному рівні виникає суб'єктивна прихильність і прагнення навчальної взаємодії.

Способами налагодження якісного навчального взаємозв'язку є застосування активних методів навчання. Тобто матеріал бажано орієнтувати на якнайбільшу активність студентів, бо їх активність у навчальному процесі є показником ефективності та глибини не самої інформації, а розвитку необхідних професійних знань та навичок.

Використання таких активних методів стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності, як пізнавальні ігри (ділові, рольові, ситуативні), значний розвиваючий ефект яких досягається за рахунок імпровізації, природного вияву вільних творчих сил, у середній школі дає свої результати, але наступне їх застосування у вищій школі носить явно обмежений характер (лише тільки імітації судових процесів). Звичайно, рівень формулювання таких ігор зростає пропорційно віку, але ж існує можливість і у відповідних пропорційних результатах.

Дуже цікавою і водночас складною є робота з CASE — «кейс-стаді» — (на професійній мові — з кейсами), що передбачає розбір або «рішення» конкретної ситуації з певного сценарію, який включає самостійну роботу, «мозковий штурм» в межах малої групи, публічний виступ із представленням та захистом запропонованого рішення, контрольне опитування студентів на предмет знання фактів кейсу, що розбирається. Застосування під час занять такого методу наймовірніше збільшує динаміку навчального процесу зі сторони студента. А реальним способом досягти найбільшої активності і самостійності студента при підготовці матеріалу є завдання скласти такі кейси самостійно, що потребує не просто ґрунтовних знань із певного предмета, але й застосування творчої уяви, логічного і критичного мислення.

Активний зворотний зв'язок у навчанні спрямовує студентів на самовдосконалення, а викладачам допомагає розкрити увесь свій педагогічний потенціал.